

Parks
Canada

Parcs
Canada

Canada

Tongait KakKasuangita SilakKijapvinga

Aulatsigiamut
Pannaigutik

2023

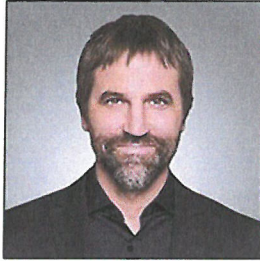

2023

Tongait KakKasuangita
SilakKijâpvinga

Torngat Mountains
National Park of Canada

Aulatsigiamut Pannaigutik

Sivuppiajuk

Satjugiamit satjugiamut, nunatsualimâmi taimangasuanit inet, nunatsualimâmi silakKijâpvik ammalu nunatsualimâmi imappimi nungotsitailigiamut inigijaujut atuKatigettaujut pijugiutigijautluni Canadamiunut. IlinganiKatsiavut Canadaup piusigijangita ammalu ilukkusingit piusituKangit ammalu unikkâjut kinakkomangâtta, ilautigillugit tâna taimangasuanit ammalu ullumiulittuk tuniggusiat taikkununga NunaKakKâsimajuit inugijangit. Tamakkua ivligijaujut inet sivulliutitautlutik kavamakunut Canadam. killigiutjismavugut saputjigiagutigigiangit piusigijangita ammalu ilukkuset piusituKagijangit, angilligiallugit piusingit paigijaugutiKajunut inet, ammalu tunitsiluta utittisivaliallugit omajunik ulugianattumejunut. Atautsikut, sulit sakKititsiniakKugut nutânik ammalu pilluangujunik niugguKattajunut ammalu ikajugunnagiamut suliangujunik ammalu pinianniujunik kamagasuatluta unuluat Canadamiut atuniattunik tamakkununga piujummagialunik tikipvigijausonik ammalu ilinniagutigillugit pitjutigillugit piusigiKattasimajangit, ilukkusinganik ammalu tâna avatinga. Ikajuttigellugit NunaKakKâsimajuit nunagijangit ammalu atuniKatsiatut ikajuttigejut, SilakKijâpvik Canadami nungotsitailiKattajut ammalu paitsiutigillugit nunatsualimâmi taimangasuanit inijangit ammalu nunatsualimât silakKijâpvingit; pivitsaKattisiKattajuk inunnik napvâgiamut ammalu atautiKagiamut piusigijaulautsimajunut ammalu silamettunut; ammalu ikajuKattajut sakKijânginnagiamut taikkununga kenaujaliginimmut ivligijaujunik taikkununga iniujunut taikkununga nunalet ammalu nunakKatigengitunut nunagijanginnik. Tâna nutâk aulatsigiamut pannaigutik ilinganiattumut Tongait KakKasuangita SilakKijapvinga–Torngat Mountains National Park of Canada ikujutsijut tâpsuminga pigumajaujunut. Aulatsigiamut pannaigutingit pivalliatuKattajut tatiKatsiatunut iligenut taikani SilakKijâpvik Canadami taikkutigona pimmagittukut KaujimaKatigennikut ammalu tusapvigitlugit NunaKakKâsimajut ikajuttigejunut, asigiallait ikajuttigejut ammalu attutauKattajunut, nunalimmiut nunagijangit, ammalugiallak niugguKattajunut sivungani ammalu ullumiulittuk. Nakummegumavunga ilonnainik tunitsisimajunut tâpsumunga pannaigutimmut tatiKatsiasimammata ammalu tannikut ikajuttigesimajunut. Ministeriullungama kamattitaugama SilakKijâpvinut Canadami, pattatuvunga piggautigijausimajunut ikajuttigetlutik ammalu pijugivunga angisimagiamut Tongait KakKasuangita SilakKijapvinga–Torngat Mountains National Park tâpsuminga Aulatsijet Pannaigutinganik.

Steven Guilbeault

*Minister Avatimmut ammalu Silak Asianguvalliagumut ammalu
Minister kamajumut SilakKijâpvinut Canadami*

TONGAIT KAKKASUANGITA
Canadaup SilakKijapvinga
Aulatsigiamut AngajukKauKatigengit
ᑕᑎᑎᑦ ᑕᑎᑎᑦ ᑕᑎᑎᑦ ᑕᑎᑎᑦ
ᑕᑎᑎᑦ ᑕᑎᑎᑦ ᑕᑎᑎᑦ ᑕᑎᑎᑦ
ᑕᑎᑎᑦ ᑕᑎᑎᑦ ᑕᑎᑎᑦ ᑕᑎᑎᑦ

TORNGAT MOUNTAINS
National Park of Canada
Cooperative Management Board

Augos 31, 2022
Tanna Honourable Steven Guilbeault
Federal Minister Avataliginimmut ammalu
Silak Asianguvallianinga
katimapvisuammi
Ottawa, Ontario K1A 0H6

Nallitara Minister Guilbeault,

Itsivautagijauullunga Ikajuttigejunut Aulatsijet AngajukKauKatigenginnut ilingajumut Tongait KakKasuangita SilakKijapvinga (CMB), pijugivunga Kaujitsigiamut ilinnut tanna CMB tunitsisimajut nutâmik Aulatsigiamut Pannaigutinganik ilingajumut Tongait KakKasuangita Nunatsualimâmi SilakKijapvinganut Canadami.

Tanna CMB sepauvut iligengujut angajukKauKatigengutlutik, katutjiKatigenguttitausimajuk kenaujaliulugani timiKutiuvuk. Maggok iligek tilijauKattavut ikajuttigeKatigevavuttinit imailingavut: Nunatsiavut kavamakkunit, Joey Angnatok ammalu Sarah Townley; Makivik kuapakkunit, Willie Etok ammalu Adamie Delisle Alaku; ammalu silakKijapviligijikunit Canadami, Sammy Unatweenuk ammalu Noah Nochasak. Tainna Itsivautak immigolingavuk ikajuttigetlutik tilijausimajuk ilonnginnik pingasojunut. Ilonngatik CMB Iliget Inutuinnavut.

Tanna tugâgutigijaujuk aulatsigiamut pannaigutik tasiugiagutiuvuk SilakKijapvinut Canadami ammalu Inunnit Nunatsiavummit ammalu Nunavimmit aulatsigiamut ammalu aulatsigiamut nunatsualimâmi silakKijapvinganik ilinganiattumut senanik jâruiualittunut ammalu pivalliatausimajuk tannikut ikajuttigennikut âkKisuisimajumik ilagenimmik akungani tanna CMB ammalu silakKijapviligijikkunginnut Canadami taimanganit silakKijapvik pingutitauniammat 2005-mi. Tanna aulatsigiamut pannaigutik ilinganiKajuk pigumajaujunut Inunnit Nunatsiavummit ammalu Nunavummit atagiallagunnagiamut Tongait KakKasuanginnut tainna aniggagijangit, kamatsigiamut taikkua Kaujimajaugettut InutuKannit tunijaugiamut sivunitsaginiattavuttinut Inunnit, paitsiutigigianganut aniggagijaujumut Kautamât, ammalu atuKatigigiamut Inuit unikkausunik ilingajumut Tongait KakKasuangita SilakKijapvinganut Canadamiunut sivunigilâttavuttinut.

Ilagenimmik sulijugijautsiatumik ammalu uppiKatigennimmik pivitsaKattisisimajuk taikkununga Ikajuttigejunut Aulatsijet AngajukKauKatigenginnut ammalu SilakKijapviligijet Canadami pivalliatitsigiamut atuKatigettaujumik takunnausunik ilinganiattumut silakKijapvimut, ammalu nalunaitsilutik tautuKatigettauasijunut sivullititaugumajunut ammalu Kanuk aulatsigunnagiamut silakKijapvimik nalunaittausiasimajumut iluani nutâmik aulatsigiamut pannaigutinganik.

Tamakkua Ikajuttigejut Aulatsijet AngajukKauKatigengit ilingajumut Tongait KakKasuangita SilakKijapvinga agaguvut suli suliaKaKatigetsigiamut taikkununga SilakKijapviligijinginnut Canadami tainna pannaigutik atuliaKittauninganut.

Ilitagijait,

Martin Loughheed

Itsivautak, Ikajuttigejunut Aulatsijet AngajukKauKatigengit
Tongait KakKasuangita SilakKijapvinga (Torngat Mountains National Park)

PikKujaliat

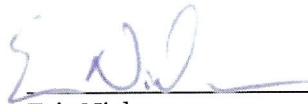
PikKujalialiusimajut ukunangat:

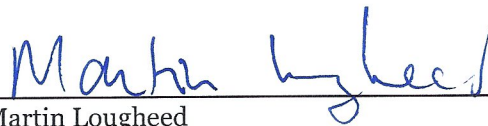
Ron Hallman
*AngajukKâsuak ammalu Sivukkatik aulatsijik kamajik
SilakKijâpviligijet Canadami*

Andrew Campbell
*Angijutlik-Tullia AngajukKâsuamut
AulataugiaKajunut Aulatsijik*

Eric Nielsen
*ApvitaKattajunut
kamajillagik Labrador*

Martin Lougheed
*Itsivautak
Ikajuttigejunut Aulatsijet AngajukKauKatigengit
Tongait KakKasuangita SilakKijâpvinga – Torngat Mountains
National Park of Canada*

Aulatsijet Naillititausimanninga

Tongait KakKasuangita SilakKijâpvinga pingutitausimajuk paitsiutigiangit taimangasuanit pivianatungit ammalu sakKititsigiamut pivitsanik ilingajumut Inunnut ammalu ilonnainut Canadamiunut atagunnagiamut Taggamut Labrador KakKasuanginnik piusigijangita nunakKatigengituk – Inuit aniggagijanga. Tâna Tongait KakKasuangita Nunatsualimâmi SilakKijâpvinga Sanipvatausimajuk sanajaulausimajuk angittausimatlutik Labrador Inunginnut sakKititsigiaKasimatillugit taikkutigona *Labrador Inuit Nunamut Satusattausimajop AngiKatigegutingagut ammalu asianguvalliasimajuk* nunatsualimâmut silakKijâpvingimut angittausimatillugit Nunavik Inunginnut sakKititsigiaKasimatillugit taikkutigona *Nunavik Inuit Nunamut Satusattausimajop AngiKatigegutingagut*.

SilakKijâpvingijet Canadami suliaKattingit sivullipânik senanik jârinik suliaKaKatigesimajut taikkununga Ikajuttigejunut Aulatsijet AngajukKauKatigenginnut Kaujigiamut unikkausinnik unikkautigumajattinik taikkununga niugguKattajunut ammalu Kaujigiasuagiamut pivitsagijaugajakKotunut ilinganiattumut Inunnut InutuKannut ammalu inosuttunut -silakKijâpvingimeKattajunut sangijotigiangit ataKatigennimik tâpsumunga nunamut ammalu tigumiagiamut ilagennimik atunik asimminut sangijottigiamut.

Tâna aulatsigiamut pannaigutik takunnâvuk atuKatigesimajattinik sivullipânik senanik jârinik silakKijâpvingimik aulatsigiamut ammalu sulia sanavallialuta ilagennimik ammalu killiugitjigijausimajunut iluani *Tungavet AngiKatigegutiujunut*. Tamanna pannaigutik sakKititsivuk tautugijaujunik ammalu Kanuk aulatsigunnagiamut ilinganiattumut nunatsualimâmi silakKijâpvingimik, ininganollugu 2010 Aulatsijet Pannaigutinganik.

Pingasut atuniKatsiatut tugâgutet ammalu inigijaujut aulataugumajut piniannisak ilinganiattumut senanik jârinut pannaigutinga ilautitsivuk:

AtuniKatsiatut Pigumajaujut 1: Nutânik katingaKatigennik – Imappimit Silamut

SilakKijâpvingijet Canadami ikajutsigajattut ikajuttigejamminik ikajugiamut Aullâsimapvik sakKijânginnaKullugu aulagiamut kenaujatigut, ilukkusikkut, ammalu avatikkut ikajunginnaniammatt niugguKattajunut, Kaujisattinik, tâna Ikajuttigejut Aulatsijet AngajukKauKatigenginnik, ammalu Inuit InutuKannik ammalu inosuttunik atautigiamut nunamut ammalu unikkausinnik pitjutiKajunut silakKijâpvingimut, ammalu atunik asigijanginnut.

AtuniKatsiatut Pigumajaujut 2: Nittugillugit killigiutjisimajavut

SilakKijâpvingijet Canadami suliaKaKatiKalangavut Nunatsiavut kavamakunut, Makivik kuapakkunut ammalu Ikajuttigejunut Aulatsijet AngajukKauKatigenginnik tigumiagiamut Kaujimajautsiatumut avatinganik ammalu ilukkuset taimangasuanit illigijaujunut silakKijâpvingimik, ilitagillugit ammalu nittugillugit Kaujimajaugettunik ammalu atautigijaujumut Inuit tigumiajanginnik nunamut ammalu sakKititsigiamut pivitsanik Inunnut ammalu Inuit kenaujaliugutiKajunut.

AtuniKatsiatut Pigumajaujut 3: AtukKatigennik Inuit Unikkausingit – Tongait KakKasuangita SilakKijâpvinga taikkutigona Inuit Ilukkuset Ijingitigut

AtukKatigennik Inuit unikkausingit pimmagiuvut atukKatigegiamut Inunnut, niugguKattajunut, ammalu Canadamiunut Tongait KakKasuangita SilakKijâpvinganut ammalu tigusiagunnagiamut tukisiagunnagiamut ilukkusinnik ammalu taimangasuanit ilinganiKatsiatunut tâpsumunga Inuit aniggagijanganut. Nittugillugit Inunnut Kaujimajaugettunik omanginnaniattuk silakKijâpvingimut. Angillilligiallugit angutigiangit Inuit unikkausingit taikkununga niuggujunut ammalu Canadamiunut piunitsautitsiniattuk tukisiagiamut ammalu nakutsagiamut summat Tongait KakKasuangita SilakKijâpvinga ikKanattumagiummangât iniulluni.

Aulataugumajut Inet

Attat aulataugumajut inet nalunaitausimavut iluani silakKijâpvingimik, ilinganiKajumut attutausagaisomik silanga ammalu ilukkuset pivianatungit ammalu ikKanattoningit unikkâgiamut Inuit unikkausingit niuggujunut ammalu Canadamiunut. Tallimait inet iluani siKingani silakKijâpvingimik tikipviuKattaniakKut niugguKattajunut ammalu taimaimmat maligatsatâgalet paitsiutigiangit piusigijangita ammalu ilukkuset

piviannatunginnik. Pingasut inet tagganganiuluak silakKijâpvimi attutausagaisot ajunnatoKattavut aivigigiangit taikkununga niuggujunut tâvatuak ilangagijaugajattuk niugguKattajunut atugiamut sivunittini.

Tallimait inet siKinganiuluak silakKijâpvimi atuKatigejut atjikasâmik aulatsigiamut apomautigijaualluni ammalu pitjutajunut ilinganiKajunut pitagijanginnut niugguKattajunut aivigigunnagiangit, kamagasualluni ilautitsigiamut atugunnagiamut, ammalu paitsiutigiangit taikkununga attutausagaisoik piusigijangita ammalu ilukkuset piviannatungit.

Pitagijangit

Sivuppiajuk.....	iii
PikKujaliat.....	vii
Aulatsijet Naillititausimanninga.....	ix
1.0 Pigiasiutik.....	1
2.0 Pimmagittoninga Tongait KakKasuangita SilakKijapvinga	1
3.0 Pannaigutitsait.....	3
4.0 Pinggutitauninga kamaKataugiamut Pannaigutet	6
5.0 Takunnâguset.....	6
6.0 Pimmagittut Piusiugajattut	7
7.0 kamagijaugialet Nunait	11
8.0 killiliunnik	13
9.0 Naillititaumajut Pimmagittumik Avatet kamagijauninganik	15

Maps

Nunanguak 1: SilakKijâpvik.....	2
Nunanguak 2: Avittusimajuni AkKisimautitsait	4
Nunanguak 3: Tongait KakKasuangita SilakKijapvinga killiliuttaumajut	14

1.0 Pigiasiutik

Parks Canada aulatsiKattajuk ilanganik piunippauKataujumik paigijautsiajunik inituKauKattasimajumik nunatsualimâmi. Agency katutjiKatiget suliaKajut paitsigiamik tamakkuninga nunaujunik aliagijauniattilugit ikajutsilutik mannaujuk sivunitsamullu ilinganiatunik. Sivunitsamut-ilingalluni, pimmagittumik kamannik ilonnainik atunik nunatsualimâmi taimangasuani iniujunut, silakKijapviujunik, nanituinnak imappimi piulimatsigasuanimik, ammalu, kamagijaujunik Parks Canada-mut ikajullutillugu katutjiKatiget takunnausinginnik.

Canadami iligijaujuut taimangasuani iniuKattasimajut sakKijânginnaniattut, ilingaKatigettilugit ommatet isumailu pitsatunitsamik, tukisinitaugiamillu sakKijattunik Canadami.

Taijaujut *Canada National Parks Act* ammalu *the Parks Canada Agency Act* pikKujijut Parks Canada atuinnauguttigiamik aulatsigiamut pannaigutitsamik ilonnaini silakKijapviujuni. Tongait KakKasuangita SilakKijapvinga – Torngat KakKasuangita *National Park of Canada Management Plan*, angittausimaligutik Minsiteriujumut kamajumut Parks Canada ammalu katimapvimottasuimalluni Canadaupkatimavitsuangani, nalunaitsujuk Parks Canada kamagiaKanningit Canadamiunik, nalunaitsujuk Kanuk silakKijapvimik kamagasuanmik sakKititsiniammangit ikajutsilutik katutjiKatigennet tugagutinginnik.

Tâna silakKijâpvik aulatauniKajuk Inunnut Nunavimmit (Quebec) amma Inunginnut Nunatsiavut (Labrador)ilauKatausimajut atuinnauguttatullugu aulatsigiamut pannaigutet sivunitsami tungaviugajattutnalunaitsigiamik taimangasuani iniuKattasimanninganik. Ikajuttiget, namminiliujuit amma Canadamiungujut ilausimajut atuinnauguttatullugu aulatsigiamut pannaigutet. Pannaigutiujuk nalunalungituk kamagijaunitsanga aulatauningalu Tungait KakKasuangita SilakKijâpvinga – Tungait KakKasuangita SilakKijâpvinga takunnausitsalujuk, piusiugialinnik amma tugâgutitsanik. Parks Canada KaujittisiKattaniattuk jâritigut sivuppiagutiujunik pannaigutet tugâtinginnik amma KimmiguKattalugit seait jâret Kângigaippata tapvainaunitsak pigiaKagutik.

Tâna pannaigutik nâjisiutiulungituk. Parks Canada amma Ikajuttigennikut Aulatsijet AngajukKauKatigengit ammainaniatut âkKisuttauningani pannaigutitsak, nalunaitsilutik sakKijânginnanianninganik amma tukiKatsialuni. Tainna pannaigutik tungaviuniattuk ialutitsinginnagasuamut amma, ajunnangippat, uKâlaKataunngit, kamagijaunitsangalu Tongait KakKasuangita SilakKijapvinga – Tungait KakKasuangita SilakKijâpvinga jârgiallatâni Kaijuni.

2.0 Pimmagittoninga Tongait KakKasuangita SilakKijapvinga

Tungait KakKasuangita SilakKijâpvinga (Nunanguak 1) sakKititausimajuk paitsigutitsautitsauluni ottugautitsamik Taggâni Labradorip KakKasuangita nunanginnik, ilangaujuk 39-nanit nunalimâmi killigiudjaumajut Parks Canada SilakKijâpviliginningita Pannaigutimiginni, aliagijaugajattuilugu sivunitsami inogumâttunut. SilakKijâpvik sakKititaumammijuk Inuit ilitatsimata paigijaugiaKanninganik Kangatsuatuinnak, nunamik satusaisimanikkut angiKatigegutaullutik, tamanna ikKanattumagiuvuk nunatuKagisimallugu. Akunimit unikkausiulluni silakKijâpvik nalunaitsiavuk ikKananinganik sakKititsigiamik sulijugijautsiajumik ilauKatauningit Inuit adjigettumik kamaKataullutik, ilitagillugulu ilingallaginningit nunamut. Ullumi silakKijâpvik, najuttaulautsimalaungituk amma ilimagijaulluni Inunnut, takunnausiulikKuk ikKananinganik pivitsaKatillugit Inuit paitsigiamik, aittotugillugit amma aviukKatautillugu ilikKusigijangit. Pimmagittumik nunauKattsimanninga amma ilikKusitigut ilageningit Inuit nunaujullu ominginngasuallugu tâna silakKijâpvujuk. Inuit takunnausiKammijut ikKananinganik ikajutsigiamik inogusiujunik amma kenaujaliuutaugajanninganik, amma takugumallutik unutsivallinginit Inuit ilingajut silakKijâpvimut amma taikaneKattalutik. Tungait KakKasuangita SilakKijâpvinga pivitsaKatitsujuk Inunnik, niuggujunik amma aulatsijinnik tukisinitaugiamut amma aviutitsialugu adjuungittuk Canada-mi. Labrador Inuit, Nunavik Inuit amma Parks Canada unikKausiKatsiaKattajut Tongait KakKasuangita SilakKijâpvinganik Inugijanginnilu nunatsuamiunut.

Nunanguak 1: SilakKijâpvik

Tongait KakKasuangita SilakKijâpvinga, anginiKalluni 9,700 km², paitsiniKajuk amma takutitsiluni Ukiuttatumi upattaualtsimangitumik amma takuminatsiajumik nunaup ilutsinganik Inunnut ilikKusitigut sungiusimatsiajanganik. Torngat KakKasuangit puttunippauKataujut, angnippauKataullutilu North America-mi amma iniKunnanipauKataulluni sadjugiangujumi. Kangidlusuat KakKasualet puttuniKajunik 900 metresilingaKatigejut Labradorimi Imatsuanganut. KakKasuat natsauKatilet simmisuanik, siagunitatsuanik

Simmiusimajunik. Kogalait natsâni KakKasuangujunni aimangasuanit akKutiuKattasimajut akungani ullumiulittut Newfoundland ammalu Labrador ammalu Quebec atuttaunginnatut Inunnut.

Silagijanga silakKijâpviup nillasuinnaatuk amma najuttitaulluni puttunimmutm takinimmut, amma atammiluni Labradorip Iamnganut. SilakKijâpvik tagganganejuk napattuit. Pigugunnatut ikittogaluattilugit Inuit ilatsajangillu Kaujimajut atuKattalutillu nunamiutanik amma pigugunnatunik natsaujuni unuttuvatsuanu jârigiallatani.

SilakKijâpviujuk inigijaujuk adjigengitunut omajunut. Ilautitsujuk ikittogaluani Tongait KakKasuangita tuttuKutinginnik, amma ilanginnik George River TuttuKutingunnik, siagulauttuk, ununnipausimajut nunatsualimâmi. Nanuit tamânegalatsainattut, ammalu adjungittut nunamiutait-atlait sakKijâmmijut. Amaguit KaKuttâsuillu tapvanemmijut. Unuttuit tingmiat auttutalet silakKijâpvimi sadjugiangani nultaviujuk Ukiuttatumi tingmianut. Inuit tukisimajut aulaninginnik notttaninginnilu omajuit Tungait KakKasuangita SilakKijâpvingani, amma omajunnianginnalutik iKalunnialutillu iluani silakKijâpviup jâri nâllugu.

SilakKijâpvik inigijaujuk tallimanut ilimanatumejunut omajunut. Malitut “pimmagittumik ilimanattumejut isumâlutauullutik; Barrow’s Goldeneye (kitimmiut ununingit), kotsiutet (kitimmiut ununingit) siutikittuit unnuasiutet, Nanuit amma kanajunniutet *tundrius*. Kanajunniutet imappimiutait *anatum* ilimanattumejut. Asingit omajuit ilimanattumejut sakKigajammijut iluani silakKijâpviup.

3.0 Pannaigutitsait

Tongait KakKasuangita SilakKijâpvinga pinggutitaumajuk paitsiutigiangit taimangasuanit piviannatuit amma pivitsaKatillugit Inuit amma ilonnatik Canadamiut ilingattuigiangit Taggâni Labrador KakKasuanginnut – Inuit nunatuKangit. Torngat KakKasuangita SilakKijâpvinga Sanipvataumajuk angitsimatillugit Labradorimi Inuit iluagut *Labrador Inuit Nunamik Satusianikkut AngiKatigegutinganut* amma pinggutitausimalluni silakKijâpvisauulluni angitsimatillugit Nunavimmiut Inuit iluaguttauk *Nunavik Inuit Nunamik Satusaisimannimut AngiKatigegutinganut*.

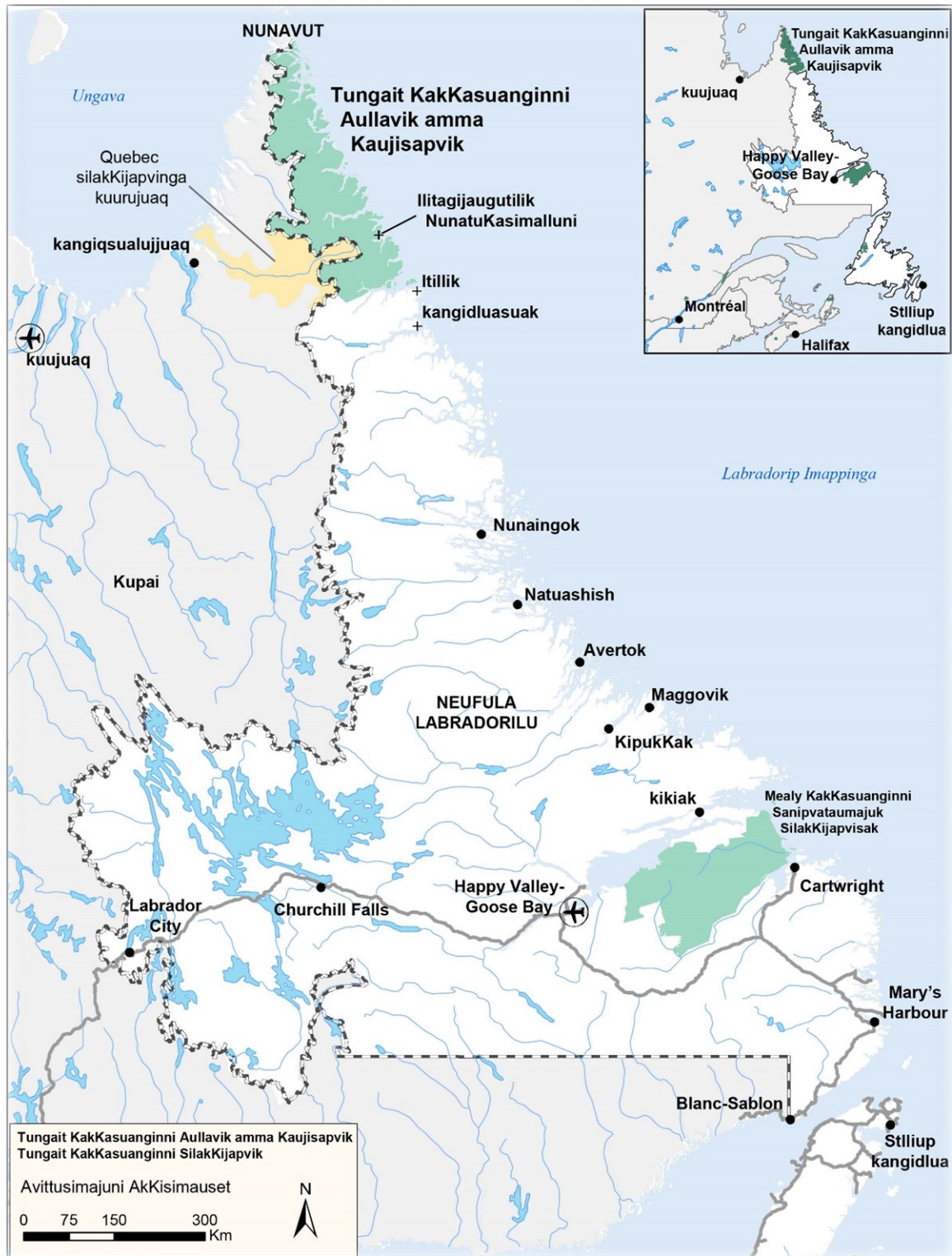
SilakKijâpvik pigiasujuk Salliup kangidluani siKingani, nalunaittisujuk ilonnatik Kikittait amma pulaviusot, taggaunippânganut Newfoundland ammalu Labrador; amma prâvinsiup killiliupvinginnut Quebec-imi tagganut, pukkinitsanut iamanginnut Labradorip Imanagat kitânut. Sittungaujâk, 9 kilometres nunak iluani Newfoundland ammalu Labradorip sadjugiangani, Inunnut Namminigijaujut Nunait amma iluanegatik silakKijâpvimit. KakKasuat killiliupvingani Quebec puttunippaujut Canadami kitâni tajjaujut KakKasuangummijut Rockies (Nunanguak 2).

NajuttauKatts-asimanningit inunnut tausintigiallani jârini takutsaujut iluani silakKijâpviup. Ullumi Inuit atuinnaatut tamatsuminga omajutsiuvigigiangit iKalunniavigigiangit, inggavigillugillu jarik nallugu. Najuttaulautsimagani, Inuit nunatuKagivauk. Inuit uKausigisonga “Alianattuk”, tukilik nunatsiak najugianga”.

Sivullet Senait Jâret

Parks Canada nunameKataulauttuk Inunnut Nunavummit amma Nunatsiavummit amma Ikajuttigennikut Aulatsijet AngajukKauKatigenginnut tukisinitaugasuagiamut nunamik, omajunginnik, inogusiusimajunik, ilikKusinnik amma Inuit ilinganninginnut nunamut, Tamanna pivitsaKatitsilauttuk

Nunanguak 2: Avittusimajuni AkKisimautitsait

tusâgiamik unikkausinginnik amma, ilauKatautsiatillugit Inuit, katitsulugit unikKauset ilisimausellu niuggujunut silakKajâvimut.

Parks Canada suliaKattigit senani jârini suliaKaKatsimajut Ikajuttigennikut Aulatsijet AngajukKauKatigenginnut killigiudjigiamik unikkausiugajattunik niuggujunut amma kamallutik pivitsanginnik Inuit – inutuKannut amma inosuttunut – silakKijâpvimegiamik pitsatunittalugit ilingannet nunamut amma ilagennivut songitigiallagasuallugu.

Tamanna aulatsigiamut pannaigutik nalunaitiajuk ilisimausiujuunik sivullini senani jârini silakKijapvik kamagijauningani amma songutigiallugit ilagennet anna sakKititsigiamik Tungavitsanik AngiKatigegutinnik.

Sivulliluattut AllaKutet

Ilagiallugu Parks Canada maligaliangit amma maligatsait, kamagijauninga aulaauningalu Tongait KakKasuangita SilakKijapvinga sivulittaujut Nunavik Inuit SilakKajapvet Sukkutaugajappata amma Ikajotiugunnagajattut AngiKatigegutet (Nunavik Inuit PIBA) akungagut Parks Canada amma Makivik kuaparesangata (kiggatullutik Inunnik Nunavik, Québec), amma Labrador Inuit SilakKijapvinga Sukkutaugajappata amma Ikajotiugajattut AngiKatigegutet (Labrador Inuit PIBA) akungagut Parks Canada ammalu Labrador Inuit katutjiKatigennina (ullumiulittuk Nunatsiavut kavamanga). TukisimaKatigennikut AngiKatigegutik SilakKijapviKagiamut Sanipvataumajumik Canadami ammalu National Park of Canada Tongait KakKasuangunni akungani kavamangata Canada amma kavamangata Newfoundland amma Labrador sakKititsijut piusigialinnik tunijauninginnik nunait pravinismit federallimut kamagijaungâlilluni. Tâna angikKatigegutik, ilauttilugik maggok nunamik satusisimannimut angikKatigegutek amma maggok PIBAs isumagijaujuk “Tungaviugunnatunut AngiKatigegutek”.

Tungaviugunnatunik AngiKatigegutek nalunangitumik tilisiutiKajok sivuliutiugajattunilu ilonnainut pingasunut Parks Canada’s pigialinginnik ilauttilugu Kanuk kamagiamik silakKijapvimik. Tungaviugunnatunik AngiKatigegutek angilititsivuk kamagiamik Inuit pivitsagigialinginnik federallilo amma prvinisimi titiliuttaumajunik, pingasolingajut kavamaiyt amma maggok Inuktitut allausijok. AkKigiatsigasuanik angikKatigegutinnik kajusigialek uKâlaKatautillugit Ikajuttigennikut Aulatsijet AngajukKauKatigengit, tamakku piusijutsait angikKatigegutet sulijugijautsianiattillugit amma akKisuigutaugunnalutik sivullipautitaugialinnik kamagiamut silakKijapvimik.

Ikajuttigennikut Aulatsijet AngajukKauKatigengit

Tungait KakKasuangita SilakKijapvinga ikajuttigennikut kamagijaujuk tamaiginnut Labrador Inuit amma Nunavik Inuit. Tugagutijuk Ikajuttigennikut Aulatsijet AngajukKauKatigenginnut uKaudjigiagigiamik Federalliup Ministeringanik kamajumut Parks Canada pidjuttilinnik silakKijapvimik kamagiamik. Ilagiallugu piusigigialinginnit Ikajuttigennikut Aulatsijet AngajukKauKatigenginnik uKaudjigiagunnalutik ukuninga Torngat Wildlife and Plant Co-Management Board, the Torngat Joint Fisheries Board, the Makivik kuaparesanganik amam Nunatsiavut kavamanganik asinginnilu katutjiKatigennik ilingajunik silakKijapvimut pigiaKagutik, UKaudjigiallutik Ikajuttigennikut Aulatsijet AngajukKauKatigengit kiggatungit Parks Canada. Pidjutigiluattangit Ikajuttigennikut Aulatsijet AngajukKauKatigengita uKagunnatut pidjuttilinnik Kaujisattaugialinnik, niuggujuit atugunnatanginnik silakKijapvimi, pejattauningit ujugait sananguataugajattut, asiangupata silakKijapvimi killiliuttaumajut, kenaujatigut pivalliagutaugajattut amma aulatsigiamut pannaigutet. Ilingajut pidjutaujut Ikajuttigennikut Aulatsijet AngajukKauKatigengita uKausigigajatangit Federalliup Ministeringanut kamajumut Parks Canada Agency takujausok allasimajumi 4.5 iluani PIBAs.

Ikajuttiget

Tungaviugunnatunik AngiKatigegutet killigiudjijut ikajuttigengijunik Tongait KakKasuangita SilakKijapvinga – Makivik kuaparesnga, Nunatsiavut kavamanga ammalu kavamanga Newfoundland amma Labrador. Parks Canada ilingKatigennina pingasojunut pimmagittuk pinggutitsigimaik tungavitsanik sivullitigiangilinginnilu Parks Canada amma Inuit.

Tamakkua ikajuttiget takunnâsongugiamik (malillugu Tungaviugunnatunik AngiKatigegutet) ilauKattalutillu Ikajuttigennikut Aulatsijet AngajukKauKatigengita katimanninginnut.

4.0 Pinggutitauninga kamaKataugiamut Pannaigutet

Tâna Tongait Aulatsigunnagiamut Tongait KakKasuangita SilakKijapvingani sakKititaumajuk uKâlaKatautsiatullugit Ikajuttigennikut Aulatsijet AngajukKauKatigengit takunnautillutik AullasimaviuKattajumi amma unuttuitullutik fonnikut katimallutik. Inuit amma nunalet katimakataunningit iniKaKattalauttut Kangiqsualujjuaq, Quebec amma Nain, Newfoundland ammalu Labrador uKalautiKagiamut panaigutiullutik sivlliutitaugialinnik silakKijapvimi.

SilakKijapviup Kagitaujanga ilumiutalik Kaujittisiutunik pillugit kamagiamut pannaigutinnik Kimmigutaugunnatunik ilonnaigut piusiujukkut. Ikajuttigetm, namminilet amma nunaliujuit Kaujittitaulauttut pannaigutiugumajunik allasimatillugit amma pivitsaKattilugut Kimmigugiamik uKausiKagiamillu allataumajunik silakKijapvimi takunnagusinnik, pidjutaujunik amma pivitsaujunik atagut senani jarini pannaigutiujunut. UKauset ikajuttiget katimanningunni amma namminilinni Kimmigutaulauttut amma ilijauullutik pannaigutimmut tunijuamallutik, amma ilijuamallutik, Ikajuttigennikut Aulatsijet AngajukKauKatigenginnut.

5.0 Takunnâguset

Takunnaguset pimmagitojuk kamagiamut pannaigutimi, tungagutiugajatumik sivunitsami kamausiugajattunik silakKijapvimi. Tamanna takunnagusik nalunaitsiavuk Kanuilingausinganik Tongait KakKasuangita SilakKijapvinga amma adjiliugajalluni silakKijapvimik 15-nani jarini Kaiju I Kanuilingajammangata, initsaugajattumik Canadamiunut niugugajangitunut. Malittut takunnauset akKisuttaumajut Ikajuttigennikut Aulatsijet AngajukKauKatigenginnut amam Kanuttogutinguinnik tusugijanginnilu Ikajuttigennikut Aulatsijet AngajukKauKatigenginnut , Inuit Ikajuttiget ammalu Parks Canada.

Tongait KakKasuangita SilakKijapvinga ujasatjovuk, kangidluKutulluni, puutojuut KakKangit – nunak omajuKatsiatuk – takuminattut nunaup ilutsingit ikKanammagittut Inunnut. Ingganik nunagani Inuit, kinatuinnak naigunnaKuk mamaluKutinnik, tauttuKatigengitunik, itsasuannitattalet unikkausellu siagunitait amma ippiniallaginnik KakKasuat omanninginnik, Atsanet Kaummaijut unnuakut Kilammik. Tamanna Inuit nunanga taijausok “Alianattuk” – najugatsasiak.

Inuit atugiallavut iniKallutillu taimangasuanit nunatuKammik Kaujimalauttamini sugusiunimmini. Tamakkua ikKaumauset ilingannelu Kimatauvut inosuttunut nunalini amma aviukKataullutik Canada-miunut, Tamanna sulijullagiuvuk Kanuilingasuinga avatiujop.

Tongait KakKasuangita SilakKijapvinga kamagijaujuk ikajuttigetsianikkut amma aulatsiKatigennikut Inuillu. Malittaugunnatuk ikajuttigetsanik aulatsinimmi pimmagittuk amma ilikKusitigut nunaujukkulu silakKijapvik aigijauninga, SuliaKaKataunnik Inunnut, Canadamiut aliagijanga, takugiullugu tukisillugu ilaliutinngit Inuit nunagijanginnut. Aulaninga amma piusiuugumajut sakKititauninganut Tongait KakKasuangita SilakKijapvinga sulijugijaujuk amma ullusiugutaulluni.

IppiniagutiKatsianik pingusiujumik amma nunaliujunni namamsititsivuk niuggusimajunik silakKijapvimi nigiKataullutik pijautainnasimajummik -iKalummik kangidlumi kaivallataumajummuk aputittalinnut KakKasuanut biloinnigiallatani jarini pigisattauninga nunatsuak, tusallutik Inuktitut uKausituKammik Inuit InutuKait unikkalutik inogusiusimajunik nunami. NunaKakKasimajunut ilijaujuk Canadami taggamiunut, inuit adjigengitunik ilikKusilet aisimajut Torngait KakKasuanginnut ilisagiamik silakKijapvimik Inuit ijingitigut.

Songujut ilagennet ikajuttigellu namminilellu pivitsaKatitsivut niuggusimajunik Canadamiullu ilingaKatigegiamik silakKijapvimut. Tmatsumona ilagennikut silakKijapviup tunijanginnut kenaujaliugutaugunnatunut amma Kanuittailinitsanganut nunaujuk. Canadamiut, pisimajy Kaningitumit Montreal amma Vancouver, takuvut amma nakusautiKallutik takuminnananganik Kanuingininganillu Inuit nunagijanga illugijamminit, suliaKapvimit amma ilinniavinnit.

Inuit ammaivut nunagijamminik Canadamiunut, amma katingaKataullutik Parks Canada amma Inuit ikajuttiget tikitsivut kinanakkunik silakKijapvimut Canadamiunullu. .

6.0 Pimmagittut Piusiugajattut

Tajutsausiajuk yapvani silakKijapvimi ilingaKatigetsianingit Parks Canada Inunnik ikajuttigennik - Nunatsiavut kavamanga, Makivik kuaparesanga amma Ikajuttigennikut Aulatsijet AngajukKauKatigengit uvunga Tongait KakKasuangita SilakKijapvinganut. katingaKatigelluta sakKititsisimavugut takunnausimmik silakKijapvimi sakKesiamjuk uKâlaKatigennimik pimmagittumik piusiugajattunik. Tamanna suliluattuk Tongait KakKasuangita AullasimavigiKattajangani amma KaujisapviuKattajumi ilonnainullu niuggujunut, inosuttunut amma Kaujisautiugunnatunut tugâtinnulu.

Asiagut kisiani, pijagepvisait killligiudjaujut atâni pijagettaugumajut senani jârini Kaijuni.

Takujaugumajut amma tugagutet taijaujut tapvani pannaigutimmi Parks Canada killligitjisimajangit iluani tâna SilakKijapvet SukkujuKagajappata amma Ikajutiugajattut AngiKatigegutikkut Nunatsiavut kavamanga amma Makivik kuaparesanga amma sulijugitsialugit ilingaKatigetsianet senausimajuni jarini tugagutittini tapvani pannaigutimmi. Jâritigut Kaujitsiutet atuinaguttitaulattut Ikajuttigennikut Aulatsijet AngajukKauKatigenginnut, ikajuttigennut, namminilinnut amma nunaliujunut sunait sivuppiagutausimammangata tusugijaujuit sakKittauppata.

Pimmagittut Piusiugajattut 1: Nutât katinganet -Imânit Kilangmut

Tâna piusiugajattuk Kimmigugiattuk nutânik ilinganniugajattunik Tongait KakKasuangita SilakKijapvinganut angiligiallugit pivitsaujuit silakKijapvimi amma natsauninginni KakKanginnilu, tusâgiamik unikkausunik pidjutlilinnik Inuit nunatuKanganik, amma ikajulluni Inuit kenaujaliugutilingunnik amma Inuit suliaKanitsanginnik. Tikitsigiak unuluani niuggujunik Kaujisattinillu silakKijapvimut, AullâsimaviuKattajuk, kenaujaliugutiKaluagajakKuk. Tongat KakKasuangita Aullasimavinga amma KaujisapviuKattajuk iniKajuk siKingani amma aulataulualluni Nunatsiavut Group of Companies ikajuttigillu. AullasimaviuKattajuk akKutitsaulittuk silakKajapvimut, ottugausiulluni 10 jariulauttuni Inunnut-namminigijaulilluni amma kamagijaulluni. Tamanna piusijuk tuganniKajuk Kanuk Parks Canada ikajutsigajammangat ikajuttiminik tainna aullasimaviuKattajuk kenaujatigut sivuppiagajattuk, ilikKusitigut, amma avatiujuk kamagijautsialuni ikajutsenanginniammat niugusimajunik, Kaujisattinik, Iakjuttigennikut Auatsijet AngajukKauKatigenginnik, Inunnik inutuKaunitsanik amma inosuttunik ilingaKatigegiamut unamut amma unikkausiujuunut silakKijapvimi amma akungamigut.

SakKititaugumajuk 1.1: Tongait KakKasuangita SilakKijapvinga upattausainnaKuk tamanemiunut nunatsuamiunullu Kaujisattet Kaujisatsiagunnatillugit Inuit sivullipaukKujanginnut suliaKausiKallutik.

Tugagutik

- Kaujisannimut pivitsait unutsiumisimajut amma Kaujisannet angilitsijut AullaviuKattajumik ammaligaigami.

SakKititaugumajuk 1.2: Niuggusimajut pivitsaKatsiaKattajut nutânîk Kaujigiamik amma ilisatsiaKattalutik.

Tugagutik

- Unutsiuminningit niugguKattajut ilingallutik Kaujisapvimut amma Kaujisautiujunut.
- SilakKijapvik takutitîsvuk unutsivallianinginnik kingulliagut kamajuKalippat SilakKijapvik Kanuilingausinganik.
- Niuggusimajuit Kaujisautingit uKajut aliasutsiaKattanimminik niuggugiamik silakKijapvimut.

SakKititaugumajuk 1.3: Aullaiviusot niuggusimajunut amma sivuppiagutitsait sakKititajut amma âkKisuttaulutik ikajuttigennut.

Tugagutet

- SilakKijapvimut niuggunet takutitsivut anginivallianinganik kingulliani SilakKijapvik Kanuilingalimmangât.
- Tongait KakKasuangita SilakKijapvinga taggami ilisautiugumallagikKuk amma piusitivallilugu tamani nunatsualimâmîlu amma tallimagiallani jârini pannaigutet angittautillugit.
- Niuggutitsijet ikajuttiget sollu Destination Labrador amma Tourism Newfoundland amma Labrador uKâlaKataullutik Parks Canada inggautiligijinnut amma kenaujaliugutaugajattunik piusiujutigut.

SakKititaugumajuk 1.4: UKâlaKatigennikut, Parks Canada, ikajutiget amma namminilet sakKititsisimajut pannaigutitsamik kenaujaliugutaugajattunillu sakKijatigasuallugu AullasimaviuKattajuk.

Tugagutet

- SilakKijapvik niugguviuKattaninga takutsivuk angilivallianinganik kingulliagut UKausiujut SilakKijapvik kamagijauningani.
- Inosuttunut ilingaluattut tikititsijut Inunnik inosuttunik silakKijapvimut amma katingaKataullutik Inunnut inutuKaunitsanut, Kaujisattinut, amma ilikKusitigut pingguatinut tallimani jarini angiutaumajuni..
- The Tongait KakKasuangita SilakKijapvinga angilititsijuk aliagijauninganik AullasimaviuKattajuk piujolluni niuggutitsinimmut ammalu Kaujisapviugiamut sakKitillugu upattausiagajanninganik.

SakKititaugumajuk 1.5: Niuggutitsijet umiatsaut aulatsijingit tukisimajut amma malillutik Tongait KakKasuangita SilakKijapvinga malugijaunniganik kiggatujannut amma niugguKattajunut silakKijapvimut.

Tugagutet

- Parks Canada, uKalaKataullutik Ikajuttigennikut Aulatsijet AngajukKauKatigenginnut, pijageKattajut umiatsuat tikititsiKattajut maligialinginnik pijagellutik sivungani 2023.
- Parks Canada uKalaKatauKattajuk umiatsuami aulatsijinnik atunniKatsiamangata umiatsualigijet maligialinginit tallimani jarini pannaigutet angittauKattilugit.

SakKititaugumajuk 1.6: Tingijonik atugunnannik kamagijaujuk aulataullunilu Tongait KakKasuangita SilakKijapvingata suliaKattiginnut.

Tugagutet

- UKalaKataullutik Parks Canada malittaugialinnik kamajinginut, kamaKattajut tingijonik tikiagaKattajunik pigiaKagatik maligialet maligatsanginnik Tongait KakKasuangita SilakKijapvingani tallimani jarini angittauKallutik. .
- Ikiliumittitaisimajuk ununningit maliKattangittut maligatsanik uKausiusimajunik Parks Canada suliaKattiginnut naninganut 2033.

Pimmaget Piusiugialet 2: Sulijugitsialugit Suliagigialivut

Parks Canada suliaKaKatauniattuk Nunatsiavut kavamanganut, Makivik kuapakkut amma Ikajuttigennikut Aulatsijet AngajukKauKatigenginnut piulimatsigiamik nunamiutanik amma ilikKusitigut tusugijaujunik silakKijapvimi, ilitagillugit sulijugillu Inuit Kaujimausingit ilinganinginnilu nunamut amma pivitsaKattillugit Inuit amma Inuit kenaujaliugutilet. Kamagasuannik silakKijapvimik pimmagiujuk pitsianitsanganut Tongait KakKasuangita SilakKijapvinga. Tammana piusiugumajuk tugagutilik takunnausiujunik Tongait KakKasuangita SilakKijapvinga ikajuttigejunut.

SakKititaugumajuk 2.1: SakKijatitsiginnagiamik kamannimik pannaigutik paitsigiamik nunatuKaujunik amma piviannatugijanginnik ikajutsigiamut nunamiutait amma tusugijaujut taimangasuanit Kanuttogutigijait.

Tugagutet

- Tongait KakKasuangita SilakKijapvingata nnamiutanik kamagiamik angiligitsimajuk ilautitisluni tallimani malijaugialinnik ilonnaini Nunamiutanik amma Tagiungungitunik imanik piguviusonut piviannatunut.
- Nunamiutanik kamagiak kamagijauniattuk tikillugu 2028 killigiudjigiamik tugagutet Kaujisattinut tukisimanitsangit asianguvallianingit silait amma silakKijapvimi pigugunnatut.
- IlikKisitigut kamagiak piusiugunnatunik ilautitsijuk malittaugialinnik tallimani jarini pannaigutet angittaumajut.

SakKititaugumajuk 2.2: Parks Canada ikajuttut pikKujillutillu pigiasititaunitsangit ilonnagut kamanitsamik Tungait KakKasuangita tuttungingita ununninginnik sulijugillugit niKitsasiugutaugunnaningiat iluani Tongait KakKasuangita SilakKijapvinga nunamut ilingajuit, Inunnut Nunatsiavummi amma Nunavik kamagitsialugit ununnigijangit.

Tugagutet

- Unuttolingajut kamannik tuttnik katimajet KaujisattisiKattajut kamallutillu Tungait KakKasuangita Tuttunginnik amma Kaujisattisillutik kamagiamik ununninginnik Tuttnit Kangatuinnak kamagiamik tuttnit ununninginnik angiutaumallutik kamagijet katimajinginnut.
- Parks Canada ikajuKattajuk kamagiamik piusiugialinnik Inunnut sivullitaututik kamatitsigimaik Tungait KakKasuangita tuttunginnik.

SakKititaugumajuk 2.3: UKalaKatigennikut, taimangasuanit tusugijaujut iluani Tongait KakKasuangita SilakKijapvinga killigiudjaujut amma malittaugialet sakKititaullutik kamagijaugiangit ilikKusitigut piviannatuit Kanullu tamakkua nunait unikkausellu aviukKatauniammangata.

Tugagutet

- IlikKusitigut piviannatuit amma kamagijaugutitsait ilautitsijut maligatsanik kamagiamut pivalliagutaujunik tallimani jarini angittaumajut.
- Sivullipautitaugialet nunait ilikKusitigut pivannatulet paigijaugialet killigiudjausimajut Ikajuttigennikut Aulatsijet AngajukKauKatigenginnut.

SakKititaugumajuk 2.4: Tongait KakKasuangita SilakKijapvinga pitaKatitsijut kenaujaliugutausonik amma suliaKattisillutik Inunnik Inunnilu kenaujaliugutilinnik Newfoundland ammalu Labradorimi Quebec-imilu .

Tugagutet

- Sivullipautitaugialet killigiudjaumajut Parks Canada 2019 kenaujaliugasuannimut katimatsuatuKaniammat (ilautillugit ilonnatik ikajuttiget Kinijagiamik sivunitsami piusitsaugajattunik sivunisami ikajutigenniugajattut pivitsait) aulaniKalittut amma pijagejutsaulutik 2025.
- Piusiujutsait tikiutigiamik tugagutinnut Québec-imi sakKititaujut amma atuliKijutsaulutik 2024.

- Niuggutitsinimmut ikajugajattunik Quebec-imi amma Newfoundland ammalu Labrador nalunaittausimavut .
- Seventy percent Tongait KakKasuangita SilakKijapvinga kantrakket gtunijaumajut Nunavik/Nunatsiavut Inuit, ubvalu Nunavik/Nunatsiavut Inuit kenaujaliugutilinnut.

SakKititaugumajuk 2.5: Inuit ilauKataujut Kaujisanninut amma piusiusimajut aititauKattajut Inunnut asinginnulu.

Tugagutet

- Inuit ilaunningit Kaujisanimut kamagijauniattut amma KaujitsiutiuKattalutik tallimait jaret Kangigaippata angiutausimallutik naningani pannaigutet.
- Kaujisatet KaujimatitsiKattajut napvasimajamminik Inunnut tukisinatsiatillugit, tamaigitut Kallunatitut Inuttitullu uKausiKallutilu pijagepvisamminik.

Pimmagittumik Piusiujutsait 3: Aviutinnik Inuit Unikkausinginnik - Tongait KakKasuangita SilakKijapvinga iluagut Inuit IlikKusitigut Takunnausingagut

AviukKainik Inuit unikkausinginnik pimmagittuk Inunnut, niuggusimajunnut amma Canadamiunut iluani Tongait KakKasuangita SilakKijapvinga amma tukisijautsialutik ilikKuset amma taimangasuanit inogusiusimajut Inuit nunagijangani. Tamanna piusiuugumajuk allatitsiniakKuk unikkausinginnik InutuKait Kaujimajautsianiattilugit inosuttunut amma niuggusimajunnut, Sulijutsanik Inuit Kaujimausinginnik atuinaniakKuk silakKijapvimi. Angilitsinik Inuit unikkausinginnik niuggujunut Canadamiunullu tukisititsiniakKuk summat Tongait KakKasuangita SilakKijapvinga pimmagittomangat.

SakKititaugumajuk 3.1: Unikkauset InutuKannit allatauKattajut atuttaulutillu unikkausiKagiamut pillugit Tongait KakKasuangita SilakKijapvinga, Kaujimajautsianiattilugit inosuttunut niuggujunullu.

Tugagutet

- InogusiuKattasimajut ilautillugit InutuKait pingasuni jarini angittaumajuk.
- Nunait taijaugusingit katitsulugit amma pannaigutiKallutik aviukKagiangit Inunnut, niuggusimajunut amma Canadamiunut.
- PigiaKaguti, Kaujisalugit Inuit Kaujimausingit inogusiusimajunik, nunanik, amma piviannatugijanginnik.

SakKititaugumajuk 3.2: InutuKait amma inosuttuit katiutillutik piulimatsigiamik Inuit ilikKusinginnik SilakKijapvimi.

Tugagutet

- UnikkatuKalluni tugagutigillugit InutuKait amma inosuttuit nunameKatigeninginni silakKijapvimi pigiasittauluni Parks Canada ilangaulluni niuggujut ilisautitsanginnik amma takutsautignnalugit Kagitaujatigut amma tusagatsaliginnikut tallimauniattuni jarini pannaigutinni.

SakKititaugumajuk 3.3: Inuit ilinganningit amma ilittigiallingit nunamut angiligiasimajuk amma Inuit unikkausingit unutsiumisimajut.

Tugagutet

- Ununningit pivitsait Inunnut silakKijapvimegiamik angilitsimajut tallimani jarini angittaumajut.
- Tusagatsaliutet sakKititaujaut amma atuliaKijutsaulutik sivungani 2033.

SakKititaugumajuk 3.4: Tongait KakKasuangita SilakKijapvinga takutsautitajut tugagutigillugit illuvatsualet pikKujinninggut Ikajuttigennikut Aulatsijet AngajukKauKatigenginnut.

Tugagutet

- Ununningit Kaujisapviusot unutsisimajuut tallimani jarini pannaigutet angittauKattilugit.

7.0 kamagijaugialet Nunait

SilakKijapviligijet amma Ikajuttigennikut Aulatsijet AngajukKauKatigengit kiligiudjisimajut attanik kamagijaugialinnik nunanik iluani silakKijapviup pitaKammagittut piviannatunik ikKanallutillugu Inuit unikkausigigainginnut niuggujunut Canadamiunullu. Tallimait nunait siKingani silakKijapviup ilinagut niuggujunut taimaimmat maligatsaKagialet niuggujunut. Pingasuit nunait ikKanattumaget niuggujunut upattaugiaKagatik tavatuak niuggujunut ilinniagutaugajatut sivunitsami.

Taalimait nunait siKingani silakKijapviup kamagijaugialet uKumaittogajattunik niuggujunut atuttaugunnagajallutik, ilisautiullutik amma paigijaullutik pimmgattut amma piviannatugijangit. Aggigiak iluanettutujuk UpattaugiaKangituni Zone III, asingit sepagiallait iluani taijaujop Zone II. Aulatsigiamut sakKititaugumajut amma tugagutet sakKititaumajut ilonainut attanut nunaujunut, ataneKkulugu.

Aggigiak (Saglek Bay), kangidluapik iluane Kikittasuap, Sallimi, atuttauKattasimajuk Inunnut ilatsajagisimajaginnulu unuttugiallatai jarini. PitaKatsiajuk piviannatunik ilautillugit illusuavinet, niKiKautivinet, omajunnaivivinet asigiallangillu ullumimottut, Aggigiak iluanettuk niuggusimajut aigunnatillugit silakKijapvimut, atullutik taijamik Parks Canada Satellite Camp. Iluaneligutik silakKijapviup, niuggusimajut tukisiumigajattut InogusiuKattasimajunik . SilakKijapvimeligutik, niuggusimajut atugunnatut puttujunik, amma ilisautiKallutik pimmagiuninginnik inogusiuKattasimajut tamani.

Sallikuluk (Rose Island) siagulauttuk, Inuit nunagisimajanga pinasupvigilluvu apvinik puijinillu nillatattumi sikuttalimmilu Labradorip Imappianit. Kikittak takutsautitsivuk Salliu KakKanginnik, inigijuallunilu unuttunut illuvinnut katitsutaumajunut illuvittaugiallasimajunutm amma maggok illusuattalivinek. Tulligettitallutik itsasuanitavinet jarikKutunitsait 5000 jariik inigijauismalluni amma tukisititsisiagunnaluni Inogusiusimajunik Torngat KakKasuanginni. Sallikuluk sakKititsisajuk Inuit ilikKusivninginnik Salliu kangidluani. Parks Canada pigiasititsisimajuk tukisititsigiamik niuggujunik amma ilikKusiliginnimut paitsigutitsanik iluani Sallikuluit.

Ramah (Nulattatuk) pitaKatsiamijuk sunanik piviannatunillu. Iingatitsiluni Inunnik ullumi ilagisimajanginnut. Nunaujuk ilauttilugu kitjigattalik-Ramah Chert Quarries National Historic Site amma Ramak-mi miusiunusimajut, killigiudjaisimajuk Inunnut pimmgattoningannik paitsigutiugimaik piviannatunginnik aviukKataullunilu niuggusimajunut amm Kaujimajaulluni ikanattoningannik Canadamiunut. Pimmgattut maligatsait ilingaluattut kitjigattalik- Ramah-mi Kitjigattalet amma Taimangasuanit Nunausimalluni.

Silluak (North Arm) kamagijaugiaKammijuk upattaukatasonugami katingaviullunilu niuggusimajunut. Silluak (North Arm) atuttauKattasimajuk Inunnut ilagisimajnginnulu tausintigillatani jarini. PviannatuKatsiajuk ilautillugit iluviusimajutm illusuat, niKiKautivinet, Parks Canada pigiasititsisimajuk atugatsanik niuggujunut amma nalunaillutik piviannatunik paitsigutitsaujunillu iluani Silluap. Tukisijaunsaugialik unikkausittait Silluami.

Pitukkik (Napvgatjuk) taimangsuanit akKutiuKattasimajuk Inunnut katiutillutik Nunavik (taggani Québec) amma Nunatsiavut (taggani Newfoundland ammalu Labrador) jarigiallatani – sivullimi pisunnikut ubvalu Kimtsikut amma manualittuk, sikidookut. 2006-imi, Inuk sanajausimalauttiuk Ikajuttigennikut Aulatsijet AngajukKauKatigenginnut sulijugillugu akKutiusimajuuk amma Kanuk ikKanattigimmangat ullumi, unuttut itsasuanittatalet napvataumajut ilisautiugunnalutillu ilagillugit Parks Canada suliaKattangit nalunnaigiamik akKutiusimajunik.

SakKititaugumajut Nunait kamagijaunitsanginnut SiKingani Tongait KakKasuangita SilakKijapvingani

- Niuggusimajut aliasuKattajut, napvagamik, ilisautiKagamik Inuit unikkausinginnik pillugit Agggiak, Sallikuluk, Ramah, Silluak amma Pitukkkik wpiviannatungit paigijautsiatillugit aliagijaujutsaulutik kinguvatsatinnut.
- IkKananningit Inuit unikkausingit paigijaugiangillu piviannatuit uKausiusimajut Inunnut tukisitiutikkut amma Kagitaujatigut.
- Canadamiut tukisiajut nakutsalutillu pimmagiunginnik Inuit unikkausingit pillugit nunait Agggiak, Sallikuluk, Ramah, Silluak, amma Pitukkkik.
- Atuttaugunnatut akKutet maligatsailu iluani kitjigattalik-Ramah Chert Quarries National Historic Site pigiasijausiamjut.

Tugagutet:

- Maligatsangit niuggujuit pigiasijausimajut atuttaulutillu maggoni jarini angittauKallutik.
- Niuggujuit Kanuitttailinitsangit atuttauliaKijut ikajuttigennut tallimani jarini angittauKallutik.
- Niuggujuit uKasimajut piutsanimmik niuggusimannimut.
- Niuggusimajut ilisimajut pilugit nunait piviannatungillu silakKijapvimi.
- Niuggusimajut uKasimajut ilisimajut katingaKatigennimik nunamut iluagut Inuit ilikKusingita piusingagut.

Pingasua kamagijaullagigialet silakKijapvimi Upingivik, Kagalaksiorvik Lake, amma Nachvak Tasitsuanga

Upingivik taggasinnipaujuk iluani امام siagu apviniapviuKattasimalluni ullumilu atuttauluni omajutsiuvigigiana. kamagijaugialik mikijojuk ujugainnauluni, imammiutanik pitaKatsialuni Parks Canada atugunnangittanginnik, Tamanna pivitsaKagajakKuk Nunavik amma Nunatsiavut Inuit uKalaKatigegiamik taimangasuanit omajunniviuKattasimajunik sollu Kilalugannik, Nunaujuk pitaKatsiatuk aupaluttanik ujugasutjunik. Inuit Kinijagumasimajuut pivitsaugajattunik tikititsigiamik kinakkunut Upingivimmut ilisautiutsiagajammat.

Kagalaksiorvik Tasinga pitaKatsiajuk Kassigianik (harbour seals). Kanuttogutigijaujuk Nunatsiavut kavamanganut amma Ikajuttigennikut Aulatsijet AngajukKauKatigenninut KaujisakKujigiamut puijet ununinginnik amma tagiungungitumellutik. Paigigiangit puijet iningillu pimmagiuttitaujuk kamagijaugiana amma pettausimalluni nunapviugiaKagani. Gaimaigaluattilugu, tingijot Kangaulippat tikititausot pimmagiujuKannipat.

Nachvak Tasi Lunga tagganejuk Nachvak kangidluanit taimanganit nunauKattasimajuk Inuit iKalunniatilugit. IniuKattsimammijuk siagu silakKijalutik aullasaujajunnutm taimaimmat ikKanakKuk tanna tasiujuk paigijautsiagiaKanninganik taikkua niugguKattajut tukisiallutik aullasaujapviugiaKangutuk silakKijapvuk tapvanillu tasiujummi.

SakKititaugumajut kamagijaunitsanginnut Tagganejut Tongait KakKasuangita SilakKijapvingata

- Niuggujuit pivitsalet ilisautiKagamik ikKananinginnik Upingivik, amma Kagalaksiorvik tukisitiutatsiajuKatillugu.
- Pivitsait niuggujunut atugiamik ikajuttigegialet Ikajuttigennikut Aulatsijet AngajukKauKatgengillu, Makivik kuapanga amma Nunatsiavut kavamanga.
- Pimmagiuninga Nachvak tasinga niuggujunut Kaujimajaugialik amma isumatsasiugutiulluni.

Tugagutet:

- Ininganiulungituk tukisimajaugiiallinik pivalliatauKattajut iluani Upingivik.
- Kaujisattaugialet niuggujuit Upingivik killigiudjajut.
- Una nalauttikut Kaujisautiusionik iluani pingutitauvukiluani Kagalaksiorvik Lake mmagoni jarini angittauKallutik.
- Pannaigutiullutik paigijaunitsanganut f Nachvak Lake sivungani 2033.

- Ikajutsilutik pikKujillutilu Kaujisattaugiangi ilikKusitigut amma piviannatugijangit Kangelaksiorvik Lake ikajuttauvut ammalu pikKujautlaKut tallimani jarini angitauKallutik.

8.0 killiliunnik

Parks Canada nunatsualimâmi silakKijâpvinga killiliunniingit piusingit ilijaumavut nalunaitsigiamut nunank imagijangita iluani nunatsualimâmi silakKijâpvinganik ammalu nalunaitsivut nanituinnak pinianigijaugasujunut sakKigajattunut nunami upvalu imâni isumagillugit atuinnajunut ikajuttet taikkuninga atugunnagiamut. Tâna killinga piusingit tallimanik pitaKavuk

- killik I – IkKanattumik Piulimajaugialet
- killik II – Omajuit
- killik III – Piusigituinnatanga Avatinga
- killik IV – Silami Pinguatuliginimmut; ammalu
- killik V – SilakKijâpviligijet kiggatotet

Ikajuttigennikut Aulastijet AngajukKauKatigengit tungaviKajut kamagiamik ilisautiugajattunik ikajugunnatunik niuggujunik alisutiKagiamik, Kaujigiamik, ilisautiKagiamillu silakKijapvimik nalunaillutillu Inuit ilinganninginnik nunamut, SilakKijapvimi killiliuttaumajut akKutiugajattut tilisiutiullutillu Tungaviugunnatunut AngiKatigegutinnut kamagijaunniingit niuggusimajut paigillugillu ilikKusitigut piviannatojut, ilikKusitigut tusugijait amma Inuit piusituKangit (e.g., katitsuinik, ammalu, pinasuannik asigiallailu.) iluani silakKijapviup. SilakKijapvimi kililiuginnik attuiniKangituk pivitsagigialingunnik tusugijanginnlu Labrador Inuit amma Nunavik Inuit tajjaujut nunamik satusasisimannimut angiKatigegutinginni ammalu PIBAs.

killiliupvik II – Omajuttalet nalunaittaaumajut pimmagiuninganik silakKijapvimi.

Killiliuttaumajut agilaummijuk silakKijapvimi amma pivitsangit niuggusimajuit ilisagiamik nunamiutanik ilikKusititigullu ilutsinginnik Tongait KakKasuangita SilakKijapvinga ikittunik, ikajotiugajattunik amma atuttausonik.

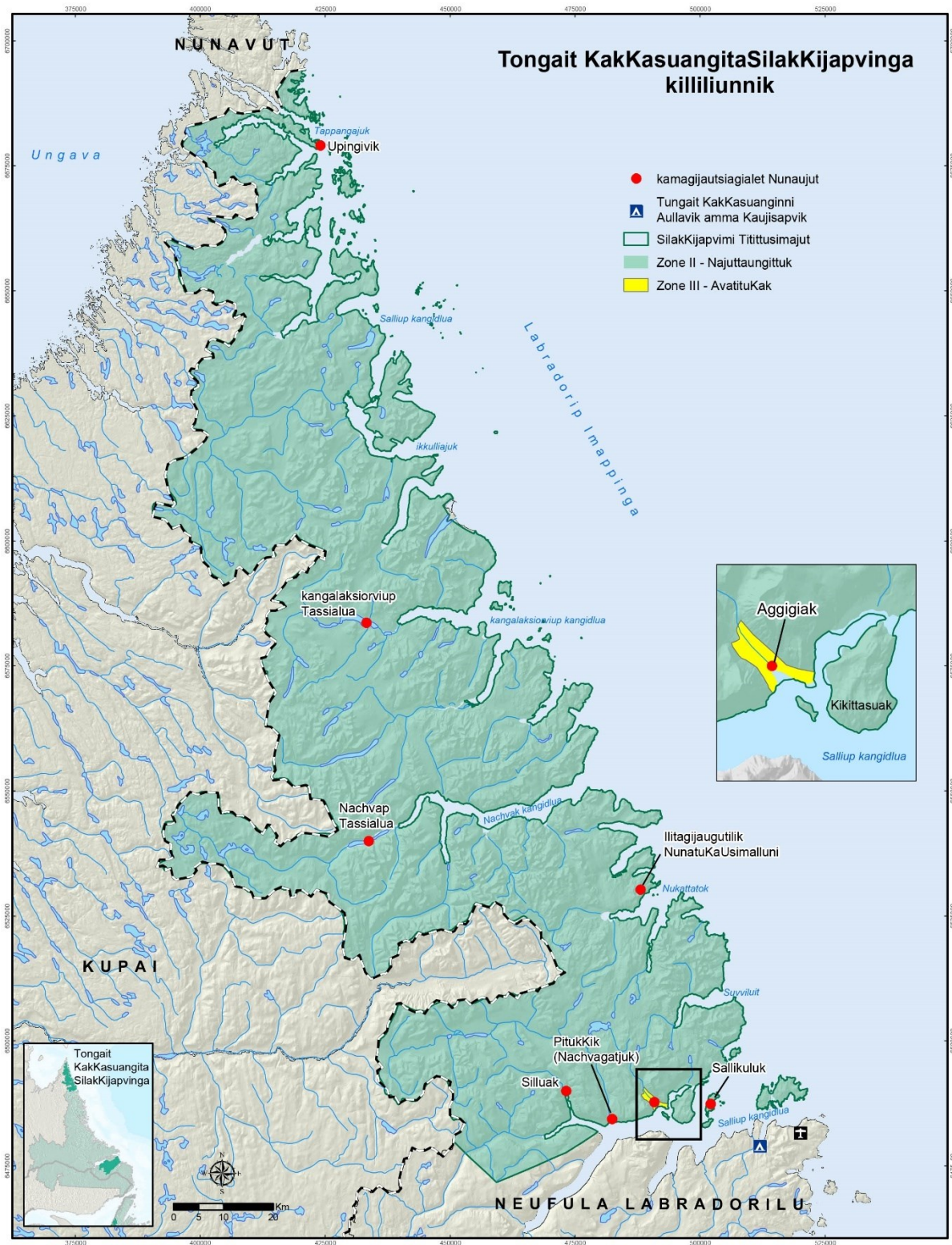
Mikijummagik killiliuttaumajuk iluani killiliuttaumajop III – Taimanganit Avatiujuk killigiudjaumajuk Aggiak, upattaugunnagajalluni niuggujunnt amma akunimut-pisugajapviugunnagajalluni.

IlivalliajuKatillugu silakKijapviup piviannatugijanginnik, nalunaitsiluattut killiliuttaumajut isumagijaugajakKut Iakjuttigennikut Aulatsijet AngajukKauKatigenninut. Kamagijaugialet nunait killigiudjaumajut atuliaKititsinimmi nalunaittaaullugu killiliuttaumajut nunanguat.

SilakKijapvimik Atugunnanik

Tongait KakKasuangita SilakKijapvinga Kaningitojuk silakKijapvik ajunnaasok atugasuagianga. Atugunnatut aujami kisiani tingijotigut ubvalu motavakkut pijunik Happy Valley-Goose Bay, Newfoundland ammalu Labrador ubvalu Kuujuaq, Nunavik. Inuit atunniingit silakKijapvimik ukiumi sikidootigut. Parks Canada kamaKattajuk tigijonut miviugunnatunik silakKijapvimi paigigasullugit niuggusimajuit amma paigillugit Kanuittailinitsangit niuggujuit paigillugillu nunamiutait amam ilikKusitigut piviannatut silakKijapviup iluani.

Nunanguak 3: Tongait KakKasuangita SilakKijapvinga killiliuttaumajut

9.0 Naillititaumajut Pimmagittumik Avatet kamagijauninganik

Ilonnatik silakKijapvet kamagijauningita pannaigutingit kamagijausot avatet kamagijauninginni Kanugalak attuiniKagajattut. Tamanna tukisimausik sunanut kajusiutjaumajunut ikajutsijuk nunamiutanik kamagijauntsianitsanginnut ubvalu pigguitaugialalutik pannaiguiujummik. Pimmagittuk. Tamma tukisimannik sunatuinnanut- kajusiutjaumajunut ikajutsijuk nunamiutanik piulimagiangit ubvalu pigutsataugiallallutik ingganinginni. Pimmagittumik avatinik kamagiamik Pannaigutikkut iluani Tongait KakKasuangita SilakKijapvinga - Torngat Mountains National Park isumatsasiugutiKalauttut attutaugajanningit adjigengitut nunamiutait, ilauttilugu Tungait KakKasuangita tuttuKutingit, nunamiutait (pigugunnatut amma sujuigunnatut), nunamiutait amma imammuitait omajuit (ilauttilugit nammasingiutet amma inigijausot), ilikKusitigut piviannatut (itsasuanitaKautet, itsasuanitait, nunaup ilutsingit), tagiungungimiutait (iKaluit, kotsiutetm tasimiutait, amma inigijausot), Inuit nunami, amma avatimiutait ikKanattut niuggujunut ilisimajaugiangit.

Aulatsigiamut pannaiguytik unuttunik attuiniugajattunik ilumiutalik avatinik, piunitsamillu kamagiamik nunamiutanik amma ilikKusitigut piviannatunik iluagut piunitsamik tujisigiamik attuiniKasonik sunanik nunamiutaujunik amma tusugijaujunik ilikKusitigut m piunitsamik Kaujisagiamik amma kamanniujumik uKalaKataullutik Inuit nunagijaginnut amma ilijautsialutik Inuit Kaujimausingit; amma ikajotiugajattut Inunnik ilingajunik nunamut silakKijapvimullu, amma ilauttilugit kamannet amma nunaujunik.

Unutsivallianingit niuggujut/Kaujisattet Nunami killigiudjaujut kamanniugajattumi sunanik sukkuigutiugajattunik sakKegajattut avatiujumik. Taimaigaluattilugu tamakkua atuinniKasot piungitogajattumik avatiujumik, iaulluni piusiugajattut kamagiamik inunnik/omajunnik aadjiutigajattunik, tamakkua mikiligiattaugajattut piusiugajattukut iluanottaumajut kamagiamik pannaigutinnut amma malittaugialinnut iluani avatiujumik kamagiamk kamanniujumi; suliaKaKatigennik umiatsuatuligijellu amma kamgillugit umiatsautuligijet maligatsangit Kimmigutaullutik; amma piusitsaugajattut avatet kamagijauninginni, ilauttilugit omajuit inuit adjiunginningit; isumagijaullutik avatinik attuilukagajattut pimmagittunik piviannatunik silak asianguvallianingani. SuliaKausiujuuni attuiniKasot kamagijaulattut amma ilisijuKajutsauluni pikKujiusinnik avatet kamagijauntsianitsanginnut, piluattumik sunanut attuilukagajattunut.

Inuit ikajuttigejut, ilinganiKajut ammalu inulimât pivitsaKattitaujut uKagunnagiamut asianguitausomik pannaigutimmik, ammalu naillititausimajumut pigumajaujumut avatik Kimiggutaugiamut. UKausigijaugumajut inulimânit, Inuit katingaKatigejunut ammalu ilinganiKajunut katutjiKatigenguttitausimajunut iluani pimmagittumik avatik Kimiggutaugiamut ammalu aulatsigiamut pannaigutinganik nâmmasialippat.

Pimmagittumk avatinik kamagiamik piusiusimalauttut malillugu The Cabinet Directive on the Environmental Assessment of Policy, Plan and Program Proposals (2010) amma kamagijaulluni Kanuk kamagumannik pannaigutik kamagijauniammangat attuilukaKagajappat atagut Federal SakKijanginnatunik Pivallianikkut Piusiugajattunik katiutigiangit Canadamiut Nunaujullu.

Sutaijajut piujut avatimmit attuijut nigijaujajut ammalu ikKanattumik piungitunik sakKiniagasugijaungit avatimmut atulaKittitauliguni tâna Tongait KakKasuangita SilakKijapvinga – Tornat Mountains National Park Canadamiut Aulatsigiamut Pannaigutinganut.